

Nannestad kommune

Forvaltning

Fylkesmannen i Oslo og Akershus -
Landbruksavdelingen
Postboks 8111 Dep
0032 Oslo

Melding om delegert vedtak - 10/19

Vår ref./arkivkode:
(Oppgis ved svar)
2010/560-2

Deres ref:
2010/2927 FM-L

Dato:
09.03.2010

Høringsuttalelse til "Forskrift om tilskudd til regionale miljøtiltak i jordbruket i Oslo og Akershus" og "Forskrift om miljøkrav i Leiravassdraget"

Saksopplysninger:

Regionalt miljøprogram (RMP) for landbruket i Oslo og Akershus 2009-2012 ble sendt på høring 1. juli 2008 og etter dette godkjent av Statens landbruksforvaltning. Det vises til Nannestad kommunes uttalelse fra 2008 i utvalgsak nr 25/08 (arkivsak nr 2008/2395). Fylkesmannen kan fastsette regionale forskrifter for å forvalte virkemidlene i RMP. Fylkesmannen har nå foretatt en revisjon av disse forskriftene og ber i brev av 10.2.2010 om innspill på høringsforslagene. Nannestad kommune, landbruk, har vurdert de to forskriftene som berører landbruksforvaltningen og landbruket i Nannestad kommune, Forskrift om tilskudd til regionale miljøtiltak (RMP-forskriften) og Forskrift om miljøkrav i Leiravassdraget.

RMP-forskriften fastsetter mål, virkeområde, vilkår ved de ulike tilskuddsordningene og generelle regler for disponering av miljøvirkemidlene. Aktuelle tilskuddordninger innenfor forurensning og kulturlandskap framgår av det regionale miljøprogrammet og er samlet i forskriften. De generelle vilkårene i den gamle forskriften er tatt ut som egen bestemmelse. Deriblant er vilkåret om godkjent miljøplan fjernet.

Innføring av forskrift om miljøkrav i Leiravassdraget vil fra 2010 være et nytt virkemiddel i Leiravassdraget for å redusere fosfortilførsler fra landbruket, og dermed bidra til gjennomføringen av EU's vanddirektiv. Av Tiltaksanalyse for Leiravassdraget (2009) framstår tiltak innenfor landbruket som de mest kostnadseffektive tiltakene når det gjelder reduksjon av fosfor. Effektive og aktuelle tiltak som framgår av tiltaksanalysen er blant annet: redusert jordarbeiding om høsten (spesielt på planerte arealer og arealer i erosjonsklasse 3 og 4), redusert P-gjødsling, gras i vannførende drag og vegetasjonssoner.

<i>Besøksadresse</i> Teiealleen 31 2030 Nannestad <i>Servicekontoret</i> Åpningstid: - 8.00 - 15.30	<i>Postadresse</i> Nannestad kommune Teiealleen 31 2030 Nannestad	<i>Telefon</i> 66 10 50 00 <i>Telefaks</i> 66 10 50 10	<i>Bankkonto - kommunen</i> 6208.05.00500 <i>Bankkonto - skatt</i> 7855.06.02384	<i>Org.nr.</i> 964950202	<i>E-post</i> postmottak@nannestad.kommune.no <i>Internett:</i> www.nannestad.kommune.no
--	--	---	---	-----------------------------	---

Forskrift om miljøkrav i Leiravassdraget er bestemmelser som kommer i tillegg til miljøkravene i § 8 forskrift om produksjonstilskudd. Det er foreslått følgende tre miljøkrav:

1. Dråg skal ikke jordarbeides om høsten
2. Flomutsatte arealer skal ikke jordarbeides om høsten
3. Alt areal langs vassdraget som jordarbeides om høsten skal ha buffersone.

Målet med Regionalt miljøprogram er å redusere forurensning og klimagassutslipp fra landbruket og bevare verdier i kulturlandskapet, med biologisk mangfold og kulturminner.

En gjør oppmerksom på at Tiltaksanalyse for Leira ikke har vært oppe politisk i kommunen ennå, men at den trolig vil legge føringer for hva som blir viktig i videre arbeid med vannkvaliteten i Leiravassdraget.

Vurdering:

- **Forskriften om tilskudd til regionale miljøtiltak**

Generelt

Regionalt miljøprogram skal blant annet bidra til synliggjøring av landbrukets samlede miljøinnsats. Miljøplan i jordbruket og regionalt miljøprogram skal sammen med kommunale tiltaksstrategier medføre en spissing av miljøinnsatsen i landbruket. Det er viktig at sammenhengen mellom miljøprogrammet, miljøplan i jordbruket og kommunale miljøvirkemidler (SMIL) ikke ”tones” ned. Miljøplan i jordbruket skal dokumentere jordbruksforetakets miljøinnsats og er en grunnstein i bondens miljøarbeid. En kan nevne at gjødslingsplanen er viktig for å tilstrebe balansert gjødsling. Bortfall av miljøplankravet i RMP forskriften kan gi uheldige signaler om at miljøplan ikke er like viktig lenger. Dette bør tas med i betraktning og det foreslås at betydningen av miljøplan synliggjøres og presiseres i kommende veiledning og informasjon til gardbrukerne.

Under ordningene som krever skjøtselsplan bør det for hver enkelt ordning stå om det er kommunen eller fylkesmannen som godkjenner skjøtselsplanen.

En savner klarere regler for hvilke konsekvenser brudd på forskriften gir. Det foreslås å ta inn igjen bestemmelser som tydelig sier noe om avkorting ved feilopplysninger, samt bestemmelser for beregning og innkreving av avkortingsbeløp.

§ 3 Definisjoner:

Punkt h): Det foreslås at definisjonen av ”godkjent skjøtselsplan” utvides med punkter om krav til innhold og varighet på planen.

Punktene g), i) og j): Det er generelt brukt mange mer eller mindre liknende begreper her. Begrepene er ikke alltid entydige.

§ 10 Grasdekte buffersoner:

Punkt c): Med hensyn til gjødsling av buffersoner er det satt opp to forslag. Det ene forslaget åpner for at kommunen kan tillate gjødsling med nitrogen i ”særlige tilfeller, etter dispensasjon. Dersom en velger dette alternativet bør det være klare retningslinjer for hva som gir grunnlag for dispensasjon. Saksbehandling av RMP søknader er allerede svært ressurskrevende for kommunene, og en finner det ikke hensiktsmessig å legge opp til en praksis med dispensasjonssøknader.

§ 19 Tilskudd til nyere tids kulturminner og kulturmiljøer

Hvis SMIL midler er gitt til felles setervoller kan det bli spørsmål om hvem som kan søke RMP tilskudd på dette arealet. Kan dette avklares i forskriften?

§ 23 Opplysningsplikt og kontroll

Første setning foreslås endret til: ”Kommunen, Fylkesmannen og Statens landbruksforvaltning kan kreve de opplysninger som er nødvendige for å kontrollere at tilskudd blir gitt i henhold til forutsetningene”

• Forskrift om miljøkrav i Leiravassdraget

Generelt

Som forvalter ser kommunen utfordringer med å kontrollere og følge opp miljøkravene. Tredje setning i forordet ”De regionale miljøkravene er inntatt i sjekklister for miljøhensyn ved jordbruksdrift pkt 7, og får betydning for godkjenning av miljøplan” er diffus.

For ytterligere å belyse problemstillingen stilles følgende spørsmål:

- Vil brudd på miljøkravene medføre at miljøplanen ikke skal godkjennes?
- Skal søker trekkes for manglende miljøplan og samtidig eventuelt trekkes i produksjonstilskuddet, etter at kommunen foretar en konkret skjønsmessig helhetsvurdering av hvor alvorlig bruddet er?
- Hvilke konsekvenser har det hvis det feilaktig er krysset ja i sjekklister for miljøhensyn ved jordbruksdrift pkt 7, og kommunen ved kontroll avdekker brudd på forskriften? Det vil si at foretaket både har gitt feilopplysning i tillegg har brutt regler for jordbruksvirksomhet.

En ser at regelen om avkorting ved regelverksbrudd, § 12 i produksjonstilskuddsforskriften (PT-forskriften) kommer til anvendelse ved brudd på vilkårene i produksjonstilskuddsforskriftens § 8 eller bestemmelser gitt i medhold av samme §. En erfarer at det er lite praksis og en relativt krevende øvelse å håndheve §§ 8 og 12 i produksjonstilskuddsforskriften.

Innføring av miljøkrav uten klare regler og retningslinjer for hva som blir konsekvensene ved eventuelle brudd på forskriften sees på som svært uheldig. Det foreslås at bestemmelser om konsekvenser ved brudd tas inn i forskriften. Dette er viktig å få med for at forskriften skal tas på alvor. Ellers kan en ende opp med en situasjon der brudd ikke blir fulgt opp, noe som vil gi uheldige signaler både til gardbrukere, forvaltning og allmennheten for øvrig.

Kommunen ønsker generelt en klarere utforming av forskriften der det tydelig kommer fram hvilke konsekvenser brudd på miljøkravene vil medføre.

Tiltaksanalyse for Leiravassdraget, som nevnt tidligere, viser at redusert jordarbeiding er et svært viktig tiltak for å redusere jordtap og forurensning til vassdraget fra landbruket. Redusert jordarbeiding gir mange gevinster både agronomisk og miljømessig, men medfører også uheldige konsekvenser (økt bruk av plantevernmidler, toksin i korn med mulige negative effekter for mennesker og dyr). Et forbud mot å pløye om høsten, ville vært en ekstra utfordring for husdyrbrukere med mangelfull lagerkapasitet for husdyrgjødsel. Landbruket blir stadig mer og mer presset fra flere hold og en ser det som svært uheldig å innføre så strenge restriksjoner at det blir vanskelig å drive landbruk. I denne sammenheng vises det også til tiltaksanalysen, kap. 4.9 der det står: ”Totalt sett vil altså de overordnede rammene for landbruket kunne spille en vesentlig rolle for utviklingen av vannkvaliteten i Leira.” Med bakgrunn i dette ser en det som positivt at miljøkravene begrenser seg til dråg, flomutsatte arealer og arealer langs vassdraget. En vil likevel understreke at det er knyttet praktiske ulemper til bestemmelsen om at dråg ikke skal

jordarbeides om høsten, både med hensyn til nedmolding av husdyrgjødsel, ved høstkorndyrking og ved grasproduksjon. Det foreslås å åpne for pløying av dråg i gitte tilfeller under bestemte forutsetninger, og at dette framgår av forskriften.

I forbindelse med innføring av jordarbeidingsforskrift er det aktuelt å si noe om erosjonsrisikokartene. Erosjonsrisikokartene gir grunnlag for differensierte tilskudd til redusert jordarbeiding og inngår blant annet i beregninger for årlig fosfortilførsel fra landbruket. I tiltaksanalysen (kap.4.2.3) står det: ”De beregnede tallene må betraktes som omtrentlige nivåer for jordtapet og for tilførslene av fosfor ved dagens drift i et gjennomsnittsklimatisk år, da det er flere faktorer som har en betydelig usikkerhet.” En er klar over at det er feil knyttet til erosjonsrisikokartene og at kartene ikke er å anse som en fasit. Feilene vil bidra til usikkerhet. Med feil i erosjonsrisikokartene ser en det som en utfordring å legitimere tilskuddsordninger, beregninger og juridiske virkemidler som har sitt grunnlag i blant annet erosjonsrisikokartene. Likefullt vil være en utfordring å følge opp miljøkrav på arealer i gitte erosjonsrisikoklasser.

§ 2. Definisjoner

Punkt 2b): Definisjonen av buffersone er ikke helt klar. Det foreslås at en presiserer hvor mye stubb som kreves dersom det for eksempel er 4 meter varig vegetasjon.

Vedtak etter punkt 4.2 i delegeringsreglementet:

Ved innføring av juridiske virkemidler er det viktig at forskriften er utformet på en slik måte at den at man unngår misforståelser om hvilke regler som gjelder. For at miljøkravene skal tas på alvor må det være klare bestemmelser om konsekvenser ved brudd på forskriften.

Forvaltningsmessige retningslinjer for håndheving av regelverket er påkrevd.

Nannestad kommune, støtter i hovedsak forslagene til ” Forskrift om Regionalt miljøprogram” og ”Forskrift om miljøkrav i Leiravassdraget, men viser ellers til kommentarer og forslag i vurderingen.

Med hilsen

Nina Lynnebakken
landbruksveileder